

BOG

ISBJØRNEN (/BOEGER/ISBJØRNEN)

Af Henrik Pontoppidan (/forfattere/henrik-pontoppidan) (2018)

LÅN PÅ BIBLIOTEKET ([HTTPS://BIBLIOTEK.DK/DA/SEARCH/WORK/?FRAGMENT=CONTENT&SEARCH_BLOCK_FORM=870970-](https://bibliotek.dk/da/search/work/?fragment=content&search_block_form=870970-BASIS%3A53696805)

BASIS%3A53696805)

Log ind (/user/login?destination=/boeger/isbjørnen) for at anmelde

Facebook ([http://www.facebook.com/share.php?](http://www.facebook.com/share.php?u=https://litteratursiden.dk/boeger/isbjørnen&title=Isbjørnen)

Tweet ([https://twitter.com/intent/tweet?](https://twitter.com/intent/tweet?url=https://litteratursiden.dk/boeger/isbjørnen&status=Isbjørnen+https://litteratursiden.dk/)

u=https://litteratursiden.dk/boeger/isbjørnen&title=Isbjørnen) url=https://litteratursiden.dk/boeger/isbjørnen&status=Isbjørnen+https://litteratursiden.dk/

Et underholdende, psykologisk portræt af en mand, der mod alle odds finder det gode liv i Grønland. Ikke underligt, det er blevet en klassiker i dansk litteratur.

TAGS: PRÆSTER (/TAXONOMY/TERM/8622)

ANMELDELSE

(/users/anny-skov-madsen)

Af Anny Skov Madsen (/users/anny-skov-madsen)

Skribent
28 dec.18

Et underholdende, psykologisk portræt af en mand, der mod alle odds finder det gode liv i Grønland. Ikke underligt, det er blevet en klassiker i dansk litteratur.

'Isbjørnen' er en underholdende og skarp kortroman om den skæve teolog Thorkild Müller, der som barn og ung blev betragtet som abnorm og mislykket. Som nyuddannet teolog bliver han sendt til Grønland, hvor han kommer til sin ret og stifter familie. Efter mange år her vender han tilbage til sin fødeegn, men det bekommer ikke den øvrige præstestand vel, og det kommer til et opgør.

Mange elementer, som Henrik Pontoppidan udfoldede i sine senere store romaner er med her: kritik af det etablerede, eneren, der går sine egne veje, tidsbilledet og ikke mindst det psykologiske portræt. Det er skrevet så levende, morsomt og ironisk, at når man er færdig bare får lyst til at læse den igen.

Kortromanen fra 1887 har som undertitel 'Et portræt'. Det kan forstås både som et portræt af hovedpersonen og et portræt af samfundet. Pontoppidan kan om nogen beskrive et menneskes fysiognomi, så det bliver et helt landskab man

træder ind i.

Vi får først et lidt usympatisk billede af ham med det store luerøde ansigt,

snehvide filtrede skæg, hvor der skjuler sig madrester og snustobak. Han går i det samme slidte tøj året rundt og surt stinkende transtøvler. I den mørke præstebolig består aftensmaden af fedt og søbekål. Der er rotter og katte, og i en af stuerne hænger en nyslagte kalv. Han er grov i munden og gør grin med folk. Men når det gælder om at trøste en døende, tøver han ikke med at begive sig ud i det værste vejr.

Allerede som barn var han akavet, faren døde tidligt. Han mobbes i skolen, er doven, men han hjælpes til en teologisk eksamen, for de mangler præster på Grønland. I den barske natur kommer han til at føle sig hjemme. Han bliver gift, og der kommer en lille buttet grønlænder til hvert andet år. Efter 40 år får han hjemlængsel og kommer tilbage til det slumrende sogn som en "himmelsendt forskrækkelse". Han bliver populær blandt befolkningen, men hans tidligere kapellan og bispen, som han kender fra sin skoletid, bagtaler ham og vil have ham afsat. Det bliver til en ret dramatisk scene. Hans afskedshilsen på døren er: *"I har de tyranner, som I fortjener."*

Der er meget på spil i den korte realistiske fortælling om det akavede barn og den selvmordstruede studerende, der finder sit rette element i den barske natur og her udvikler sine talegaver og empati. Men hans talenter bliver ikke velset af den etablerede præstestand, da "Isbjørnen" vender tilbage og ikke mindst grundtvigianerne, som har magten og de rigtige relationer, bliver kritiseret. Her er masser af samtalestof og debat om menneskelige vilkår til alle tider.

Det er morsomt, ironisk og tankevækkende. Med sit formfuldendte sprog maler Pontoppidan fine billeder af natur, mennesker og stemninger frem. Han har i den grad sans for menneskelige karaktertræk på godt og ondt. Dette potentiale udviklede han senere i sine mesterværker: 'Det forjættede land', 'Lykke-Per' og 'De dødes rige', og han modtog Nobelprisen i litteratur i 1917.

BOGDETALJER

Andre bøger af Henrik Pontoppidan